

A kínai nyomdaipar

KÜLFÖLDI NYOMDAIPAROK

Eiler Emil

Kína hatalmas ország, egy nagyon különös világ! A legrégebbi civilizáció, az egyetlen emberi kultúra, a puskapor, a porcelán, a selyem, a papír, a fába, kőbe tükörfordítottan vésett nyomóforma, a nyomtatás és a könyv bölcsője. (Gutenberg előtt hatszáz évvel a kínai eljárással már nyomtattak könyvet!) Az ország kommunista vezetői korábban – programszerűen – próbálták megsemmisíteni az ötezer éves kultúra emlékeit, de sikertelenül.

Az ország elhagyatott, sivár, hatalmas kiterjedésű sivatagos és félsivatagos területein nomád pásztorok élnek, és parasztok milliói nyomorúságos körülmények között, éhbéért rizst termelnek. Eközben a modern felhőkarcolós világvárosai egyre nagyobbak és szebbek. Az izig-vérig kommunista országban, a szocialista diktatúra körülményei között, ütemesen épül a fejlett kapitalista piacgazdaság és a fogyasztói társadalom, betelepdednek a külföldi vállalatok és alakul az élenjáró csúcstechnológia. Félvezetőgyártás terén Kína világhatalommá válik. A világhálón oda is áramlik a hír, a kultúra, a reklám, a korszerű műszaki-tudományos ismeretanyag és a modern technika. A politika pedig gondosan rostál, és kiszűri belőle a számára elfogadhatatlant. Az ország egyre szaporodó nemzetközi rendezvényein a világ a legkorszerűbb kiadói és nyomdatechnikát, az elektronika, az intelligens funkcionális címkegyártás, a címkézés, a csomagolóanyag-nyomtatás és a nanotechnológia legújabb eredményeit ismerheti meg. A „sárga veszedelem”-nek is nevezett Kína – több kelet-ázsiai országhoz hasonlóan – ébred, és globális terjeszkedésbe kezdett! Elérte azt a fejlettségi szintet, hogy – a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) tagjaként – képes a kíméletlen, profitéhes vadkapitalista világpiac porondjára lépve, a világgazdaság egyik feltörekvő szereplőjeként, fokozatosan és megkerülhetetlenül beleszólni a világ dolgaiba. Kína megállíthatatlan, ezzel a világnak,

benne az Európai Uniónak és nekünk – a magyar tagállamnak is – egyaránt számolnia kell! Tony Blair angol kormányfő júliusi összegzése szerint – „Ma az USA a világ egyetlen szuperhatalma. Az erőviszonyok azonban változnak: A világ legnagyobb gazdaságai Kína és India lesznek, egyenként az egész EU lakosságának a háromszorosával! Európa államainak meg kell újulniuk, és összehangoltan, felkészülten kell fogadniuk az elkerülhetetlen változásokat!”

A külföldi nyomdaiparokat ismertető cikksorozatunkat ezért kezdjük éppen Kínával. Globális partnerünket nem árt megismerni, és elébe menni az eseményeknek!

Az óriási ország kereskedelme, a számunkra szinte felfoghatatlanul óriási ipara – az elektronikai, a lap-, magazin-, a könyv- és az újságkiadóipart, valamint az ezeket kiszolgáló háttérparokat is beleértve – egyre fejlettebb! Az ismert világnyelvektől eltérő beszélt és írott nyelve az általunk megszokottól alapvetően eltérő tipográfiai, szövegszerkesztési, és nyomdatechnológiai módszereket igényel. Cikkünkben a felsorolt témaköröket járjuk körül.

A RÉGI KÍNA

Történelem dióhéjban

Ötezer éves történelme az uralkodó dinasztiai sorozata. Az első egyesült kínai királyság a Quindinasztia alatt, a Kr. előtti 3–4. században jött létre. Központi hatalmat biztosító adminisztratív intézményeinek többsége ma is megmaradt. Szabványosították a súlyokat, a mértékeket, az írás rendszerét, és elkezdték a kínai nagy fal építését. A 7–10. század a kínai történelem virágkora. A tengeren megindult a kínai selyem, a tea, a porcelán és – mérsékeltlen – a papír exportja. Szabadkereskedelmi politikája bevezetésével az ország külföldi irányítás alá került. Elvesztette gyarmati bir-

tokait: Vietnámot, Laoszt, Kambodzsát, Burmát, Koreát és Tajvant. Mao Ce Tung, a kommunista politikus megszüntette a császárságot, és 1949-ben kikiáltotta a ma is létező Kínai Népi Demokratikus Köztársaság megalakulását. A sikertelen politikai reformok miatti elégedetlenség az ismert, véres *Tiananmen* téri öldökléshez vezetett. A mai kínai politika a fokozatos modernizálás útjára lépett. A külföldi koncessziók gyors gazdasági növekedést eredményeznek. Kína ma a világ harmadik katonai és hatodik gazdasági ereje.

A kínai papírgyártás és könyv rövid története

A kínai történelem az írott nyelv hatása alatt fejlődött. Az íráshordozó papírt kb. kétezer évvel ezelőtt Kínában találta fel Caj-lun, a császár egyik minisztere, aki rongyból, növényi rostokból készített vizes pépből, selyemszítával kimerítve és megszáritva hozta létre a papírvet, amelynek szilárdságát enyvezéssel fokozták. A papírkészítő azonosítására hajlított drótból készített mintázatot (vízjelet) alkalmaztak. A kézi merítéssel létrehozott íveket védelméül és a hullámosodás ellen, fából készült táblák (fedél) közé helyezték. Ezt megelőzően selyemre, állati bőrökre, faháncsra, bambuszlevelekre és viaszra írták a megőrzendő gondolatokat. A papír feltalálása nélkül a könyvnyomtatás nem fejlődhetett volna ki!

[Olvasnivalók: Szemeteket Kínára vessétek! A fejlődő kínai nyomdaipar (*Turning Your Eyes to China: The Developing Chinese Printing Industry*). A Kínai Nyomda- és Nyomógépgyártó Ipari Egyesület kiadványa CD-ROM-on. Lásd a lapunk www.mgonline.hu honlapján!; Kína, a papírgyártás és a könyv: www.nu.hu/orszagok/leiras/kinali.htm; Miklós Pál: *A kínai könyv története*: www.terebess.hu/keletkultinfo/cserephad.html; Kínáról sok minden: www.nu.hu.]

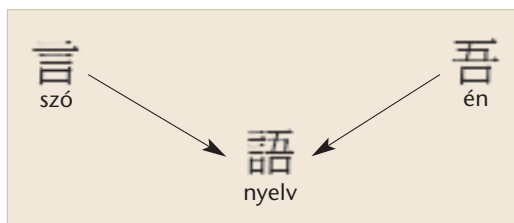
A MAI KÍNA

◆ **Geográfiai adatok.** A kelet-ázsiai fekvésű Kína a Föld legnagyobb országa. Területe több mint kilenc és félmillió négyzetkilométer. Háromnegyede magashegység, sivatag és fél-sivatag (a négyezer méteren lévő tibeti fennsíkot a „világ tetéjének” nevezik). Termékeny területei csak keleten, a tengerpartok közelében, a nagy folyók alsó szakaszán vannak. A pekingi idő nálunk – a téli időszámításkor – a magyarországi idő + hét óra eltérésnek felel meg.

◆ **Népesség és etnikai csoportok.** A lakosság létszáma egymilliárd háromszáz millió fő (a vitatott hovatartozású Makaó, Hongkong és Tajvan nélkül). A kínai kormány a népesség ellenőrzött növekedése, az erőforrások és lehetőségek összhangjának biztosítása érdekében adminisztratív eszközökkel szabályozza a születések számát és a férfi/nő arányt. Az eredmény: minden ezer lakosra évi hat gyermek születése. A népsűrűség csak 130 körüli fő/km², de egyenlőtlen eloszlásban.

A lakosság 93 százaléka kínai, a többi az ötvenhat kisebbségbe tartozik.

◆ **Beszélt és írott kínai nyelvjárások. Írásjegyek és a számítógépes szövegszerkesztés.** A közös pekingi, szingapúri, tajvani és EU hivatalos nyelv az ún. mandarin. A kínai nyelv nem egységes, több önálló nyelv és nyelvjárás alkotja. Ezek jelentősen eltérnek egymástól, a máshonnan származó kínai számára érthetetlenek, bár az átlag kínai több nyelvjárást is megtanul. A kínai írásjegyek rendszere minden más modern írástól különbözik: nem hangzást rögzít, hanem jelentést (1. és 2. ábra). A többféle nyelvjárást beszélő birodalomban ez a célszerűbb megoldás, mint a nyelvenként eltérő kiejtést rögzíteni. Az írott és a beszélt kínai nyelv egymástól eltérő. Az a körülmény, hogy Kínában huszonegy saját írásformával és huszonhét önálló nyelvel rendelkező, összesen ötvenhat etnikai csoport él, a lap- és könyvkiadás számára sajátos szövegszerkesztési, műszaki, technológiai, kiadói és sajtótermék-terjesztési problémákat vet fel.

1. ábra. Hangzás helyett fogalmakat rögzítő kínai írásjegyek és magyar jelentésük

A kínai írásjegyek száma ötvenezer körüli. Egy művelt kínai ebből több mint hatezret ismer. Újságolvasáshoz négyezer ismerete elegendő. A kevésbé művelt köznép 1500–2000 jel ismeretével elboldogul. Mivel az írásjegyek megértése nem

jelent nehézséget, az analfabétizmus a lakosságra nem jellemző. (Ne feledjük: az európai átlagember sem használ a mindennapi életben 2200 szócikknél többet!) A kínai írásjegyek alapelemei a négyzet, a derékszög, a vízszintes és függőleges, vagy a jobbra, balra dőlt vonal stb.

A fogalmakat rögzítő, négyzetbe foglalt, pikto-gramszerű kínai írásjegyek abban is különböznek minden más írástól, hogy számítógéppel akkor is írhatóak, ha semmit nem tud róluk az ember. A modern számítástechnika jórészt megoldotta a problémát: a hagyományos billentyűzettel rendelkező számítógép ebben az esetben is alkalmas a szövegszerkezésre, mivel elegendő a kívánt jel valamilyen megfelelőjét leírni. Tovább egyszerűsíti a dolgot, hogy a kínai írás-olvasás ma már balról jobbra történik, nem felülről lefelé, mint korábban. A kínai írásjelek latin betűs fonetikus átírására alkalmassá tett rendszer, a *pinyin*, 1958 óta van érvényben, de csak a hetvenes évek óta terjedt el. A kínai írás alfabetikusra történő átírására eredményes próbálkozások vannak. Az alap karakterek száma az új rendszerben csupán háromszázötvenkettő, és ezekhez még további tizenhét új. gyök is társul. A *Pekingi Egyetem Számítógép Tudományi Kara* 1975 óta dolgozik a kínai írás lézerszedő- és szövegszerkesztő rendszerének megteremtésén, amely az elektronikus kiadás és az elektronikus könyv elterjesztése szempontjából létfontosságú. Az internet segítségével ezek is megismerhetők (www.china.org; www.spellingsociety.org).

A Windows Office-programot, az internetezés elterjedésével lépést tartva, a terjeszkedő, fizetőképes közel- és távol-keleti piacok meghódításának célkitűzésével fejlesztik tovább. Ez egyre jobban segíti az európai írásmódtól eltérő szövegszerkesztést, ami fordítások, kereskedelmi levelezések és külföldi nyomdatermék megrendelők megbízásainak elvállalása szempontjából kiadó és nyomda számára egyaránt fontos. Bármely Office-alkalmazásba bevihetőek a kínai karakterek unicode szerinti újabb bővítései, így közel hetvenezer kínai karakter áll a felhasználó rendelkezésére. A Word megengedi a jobbról balra vagy a felülről lefelé irányuló írást is.

A kínai nyelv nagyon elterjedt: jelenleg a világon minden negyedik ember ezt beszéli. A sikeres kínai politikai és gazdasági változásokban és a Kínával történő kölcsönös üzleti kapcsolatokban rejlő páratlan lehetőségek széles körű felismerésének hatására világviszonylatban tovább nő

é a nyelv iránti érdeklődés. Az internet bőségesen kínálja az ingyenes kínai nyelv távoktatás, szövegszerkesztő programok (pl. *Windows N/Star Chinese Word Processor 5.01*) és a kínai-magyar-angol általános, szakmai, számítástechnikai szakszótárak ugyancsak ingyenes letöltési lehetőségeit.

(Olvasnivalók: www.google.com/kina.iras/; www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/konyvtar/tortenet/iras/html.)

A FORMÁLÓDÓ KOMMUNISTA PIACGAZDASÁG

Gazdaság, ipar, kereskedelem, államforma, pártrendszer és szakszervezet. Kína Kelet-Ázsia legnagyobb országa, amely túlmutat saját régióján, mert mind Közép-Ázsiában, mind a tengeren vannak kínai területek. Az ország 1949 óta kettéosztva él: a *Kínai Népi Demokratikus Köztársaság*, illetve a Tajvan szigete és annak a környékéből álló *Kínai Köztársaság* formájában. Előbbinek a nálunk Peking néven ismert *Beijing*, utóbbinak *Taipei* a fővárosa. Szakirodalmi információk hatására az olvasó ezért is érezheti néha azt, hogy Kínában szinte mindentől (pl. nyomdaiparból és annak fejlesztési tervéből is) több van!

1949 óta az egyes területek a számukra meghatározott kvótákat előíró tervgazdálkodásban élnek. A szolgáltatásban és a könnyűiparban megjelenhetett a magánszféra és megjelentek a külföldi vállalatok is. Az állam importeszköz-beszerzési és adópolitikája segíti a korszerű nyomdatechnika- és nyomtatóeszköz-vásárlást is.

Az állami fizetőeszköz a China Yuan Renminbi, röviden yuan (kiejtés: jüan, a jelölése: CNY vagy RMB). Átváltási értékei lapzártánk időszakában: 1 CNY = 25 forint; illetve 0,1 euró. A tavalyi infláció 8 százalék volt. Az állam a fogyasztásban megelőzi az Egyesült Államokat! Kína gazdasága évente 10-18 százalékkal bővül, a lassulásnak jele sincs. Ennek felét a gazdaság, az ipar és a kereskedelem bővítésébe fektetik. (Magyarországon csak az egyötödét!) Kína közel kétszázötven állammal folytat intenzív külkereskedelmet, amelyben a kiadói és nyomdaipara is részesül. (A <http://index.hu/gazdasag/vilag/kina050217> és a www.china.org.cn honlapokon az állami, a kiadói és a nyomdaipari bel- és külkereskedelmi forgalom adatai részletezetten megtalálhatóak.)

Kína nemzetközi versenyképességét – többek

között – az alacsony keresetek, a munkaerő alacsony ára biztosítja, és ezért az előreláthatólag hosszú ideig így marad.

Az országban az átlagos munkanélküliség 3,6 százalék körüli, ezek főként harmincöt év alattiak. Ez az arány a nyomdaiparra is jellemző, de értéke területenként eltérő mértékű.

Az ország államformája: népköztársaság. Az ideológiai irányítás az 1921-ben alapított Kínai Kommunista Párt kezében van. Emellett még nyolc, gyenge befolyással rendelkező párt is létezik. A kommunista hatalom az országot a piacgazdaság és a gyorsuló fejlődés irányába vezeti. Az utóbbi időben – a piacgazdaság kiépülésével összhangban – a párt vezető szerepe némileg csökken, az irányítás részben helyi hatóságok és vállalati vezetők kezébe kerül. Az egységes állami szakszervezet (ACFTU) a Kínai Kommunista Párthoz rendelt és kormánybefolyás alatt álló szervezet. Független szakszervezetek működése nem megengedett. Az állami szakszervezetbe minden munkavállalónak joga belépni. A szervezetet sok bírálattal érte a munkás-érdekvédelem elhanyagolása miatt, ezért az utóbbi időben az számos megmozdulással erősítette a dolgozók helyzetét, bizonygatva saját fontosságát. Sajátos jelenség, hogy a külföldi korszernek nem engedik be a szakszervezetet az üzemekbe! Emiatt az megfenyegette a külföldi cégeket, és jogi lépéseket fontolgat.

[Olvasnivalók: **Kína gazdasága** (*Chinese Economy*: www.google.com); **A kínai nyomdaiparról minden**, beleértve az árakat, adót, pénzügyi és bankrendszert, bel- és külkereskedelmet, fogyasztást, kereseteket stb. **A kínai nyomdaipar. Gépimport-adópolitika:** *Chinese Printing Industry: Tax Regulation of Importation of Printing Equipment in China*: www.industrystock.com/html/laenderinfo-uk-48.china_info; **Kínai cégalapítási és befektetési tájékoztató**, ITD Hungary Budapest 2004. november: www.itd.hu/itdh/; **Külföldi nyomdaipari cégek Kínában. Tapasztalatok.** (*Notes on Interim Provisions on Establishment of Foreign-funded Printing Enterprises*: www.google.com); **A kínai szakszervezetről:** <http://hvg.hu/gazdasag/>]

A FEJLŐDŐ KÍNA

◆ **A műszaki és tudományos színvonal.** Ma már világviszonylatban elismert az a színvonal, amely feljogosítja Kínát a globális terjeszkedésre, és meghatározza az ottani nyomdaipar

fejlődési irányvonalát is. Az amerikai és orosz űrutasítási eredményekkel vetekedő ország 2003-ban lőtte fel első, egyszemélyes űrhajóját, és hamarosan felbocsátják a hétszemélyeset is. Az eddigi hetvenötből negyvennyolc teljesen kínai kivitelű, és készül a több űrhajó felbocsátására képes új kilövőrakéta-változat is.

Információtechnológia, telekommunikáció és az internet-technológia terén világviszonylatban Kína a második! A területét átszelő hírközlési optikai kábelek hossza 2,7 millió kilométer! A csúcstechnológiát (*HighTech*) képviselő több száz kutató-, fejlesztőbázis, a hozzá tartozó huszonötezer gyártóüzemmel, elismerten a világ húzóágazatává lépett elő. Az épülő *Nyugat-Kínai Szilikon-Völgy* a műszaki tudományok fellegvárának a szerepét hivatott betölteni. Három éven belül összesen húsz félvezetőgyár létesítését tervezik (www.hwsz.hu). Ha ez megvalósul, akkor Kína a világ félvezető-ipari nagyhatalmává válik.

◆ **Kína és a Világkereskedelmi Szervezet (WTO).** Az ország 2001 decemberében lépett be a Világkereskedelmi Szervezetbe. Gazdaságát több állam tiltakozása miatt jogilag egyelőre nem minősítik piacgazdaságnak. A belépése számos korábbi tarifa megszüntetésével járt, ami nagymértékben könnyíti a világpiacon szereplését. A beáramló külföldi tőkét az ország külföldi bankok által nyújtott kölcsönök, külföldi befektetések, önálló külföldi, illetve vegyes vállalatok létesítése és lízingek formájában hasznosítja. Ez dollármilliárdokat, több millió újonnan létesített munkahelyet és javuló életszínvonalat eredményez. A Kínában befektető külföldi államok száma már közelíti a kétszázat! A kiadói és nyomdaipar ennek közvetlen haszonélvezője: az országban egyre gyakoribb nemzetközi kiállítások és vásárok keretében bemutatott korszerű technika és modern gyártóberendezés lényegében Kínában marad, növelve a nyomdaipar műszaki színvonalát és ötleteket adva a hazai technológiafejlesztő, kutató intézeteknek, anyag- és gépgyártó vállalatoknak. Kína a WTO-ba történő belépését követően igyekszik a gazdaság státusát minél szélesebb körben elismertetni, mert ettől export-import forgalmának jelentős növekedése függ. Az EU-tagállamok ezt a folyamatot érthetően nem siettetik, de sok olyan lépéskényszerbe került állam van, amely már most engedményeket tesz Kínának, és az előrejelzések szerint előbb-utóbb mindenki kénytelen lesz majd engedni!

A médiapiac a WTO-ba lépést követően nyílt meg a külföldi befektetők számára. Elemzők szerint Ázsia, élén Kínával és Indiával, továbbá Japán, Dél-Korea és Szingapúr lesz a világ médiapiacának a hajtómotorja. Kínában kétszázmillió a középosztálybeli fogyasztótábor, amelynek 40 százaléka a fiatal (a 16–35 éves). Az ország ezer rádió- és kétszáz televízióállomásának kétezer-kilencszáz csatornáját hétszázmillió közönség figyeli. A hazánkban is vehető Központi Kínai TV (CCT) nézőközönsége önmagában egymilliárd fő. Tervek szerint 2015-re az ország valamennyi adása digitálisan is elérhető lesz. Emiatt Kína jelentős külföldi média-, kommunikációs és tartalomszolgáltató befektetéseket vonz, mert a külföldiek igyekeznek kiaknázni a hatalmas médiapiac által nyújtott lehetőségeket, ezzel is jelentősen növelve Kína világgpiaci versenyképességét.

◆ **Lap, magazin, időszakos kiadványok.** A nyomtatott média piacának számai szintén lenyűgözők. A világ legnagyobb iparának ötvenöt kiadó- és közel négyszázezer gyártó- és terjesztővállalata évente több mint évi ötezer milliárd jüan bevételt hoz a konyhára. Ezek a hazai célokra készültek és a százötven országba exportált idegen nyelvűekkel együtt több mint tízezerféle időszaki kiadványt, kétezer-háromszáz különböző újságot és nyolcezer magazinféleliséget jelentetnek meg (<http://publishing-in-dustry.net/article101.html>; www.industrystock.com és www.china.org.cn/e-china). A kiadóipar a papírkönyv és internetes kiadványok megjelenítésével párhuzamosan CD-, DVD-, VHS-termékeket is forgalmaz. A kínai könyv- és lapkiadó ipar felépítését, működését, technológiáit, fejlesztési elképzeléseit és a globális kiadói piacelemzést a *Kiadás Kínában (Publishing in China)* című könyv tartalmazza, amely a www.thomsonlearningasia.com internetes portálon található.

◆ **Könyvkiadás.** A kínai könyvgyártás-technológia – nemzetközi mércével mérve – ma még nem minden téren éri el a világszínvonalat. Évente százkilencvenzer féle, összesen nyolcmilliárd darab könyvet adnak ki belföldi és exportfelhasználásra, ami közel negyvenmillió ívnek felel meg. Az első kiadású cím darabszám nyolcvannégyezer körüli, az újra kiadottaké valamivel

kevesebb. A kínai könyvkiadás részletes technológiai, piaci és statisztikai elemzését is tartalmazó terjedelmes tanulmány (Kiadás Kínában, piacelemzés, *Publishing in China, Research and Markets* címmel) a www.researchandmarkets.com/reports/333/333.htm internetes portálon található. 1987 óta két évente ismétlődően rendeznek nagysikerű könyvkiállításokat negyvenkilenc állam majd ezer kiadóállalatának részvételével.

Az ún. *offshore nyomtatás* (ami definíció szerűen a belföldi nyomtatványigények külföldön működő cégekkel történő kielégítését jelenti) Kínában a könyvgyártás terén is elterjedőben van. Ez globalizációs elvű *munkakihelyezés*, amely szerint *mindent, mindig abban az országban és olyan üzemben kell legyártatni, ahol azt legolcsóbban, leghamarabb, a még éppen elfogadható minőségben tudják kivitelezni*. A téma egyik összefoglaló irodalma egy százharmincnyolc oldalas beszámoló (*Critical Look of Offshore Printing*), amely a www.booktechmag.com/doc/ portálon olvasható. Ezzel a megoldással, kislétszámú adminisztratív szervező testület birtokában, jól menő, export-import képes, nyereséges kiadói és kivitelező üzletmenetet lehet fenntartani nyomdaüzemi termelő telephely, anyagfelhasználás, termelő berendezések és munkaerő nélkül! Természetesen ez bármilyen papír- és nyomdatermék gyártására is alkalmazható. Kína a külföld részére is előszeretettel vállal könyv- és lapkiadást.

NPES還舉辦PRINT OUTLOOK®年會，邀請政府專家、經濟預測師和行業發言人闡述對世界經濟和美國經濟的詳細預測以及印刷、出版、紙品加工行業的前景。

Az NPES szponzorálja az évente megrendezésre kerülő PRINT OUTLOOK konferenciát, összehozva a kormányzati, a gazdasági előrejelzési szakértőket és az ipar szövegíróit, hogy részletes képet lehessen alkotni a nyomda-, kiadó-, valamint a nyomtatványfeldolgozó (konvertिंग) ipar számára a nemzeti, a világgazdasági kilátásokról és a várható fejlődésről. (EE)

2. ábra. Kínai nyomtatott szakszöveg és a magyar fordítása

◆ **Elektronikus kiadás.** Az elektronikus könyvek kiadását a kínai kormány – papírmegtakarítási, erdő- és környezetvédelmi okokból, a világ-gazdasági visszaesés, a papírárak növekedése és a kábeltelevíziózás előretörése miatt is – erőteljesen szorgalmazza. A könyv- és újságolvasók száma ott is folyamatosan csökken. Az elektronikus kiadás piaca igyekszik lépést tartani a változásokkal és a növekvő igényekkel. Jelenleg az országban már több elektronikus kiadóvállalat működik, amely esetenként a papírkiadással párhuzamosan is végez elektronikus megjelenítést. (Bővebbet a www.china.org.cn honlapon, a *Kínai elektronikus könyvkiadási program* leírása pedig a <http://b05.epublisher.com> internetes portálon található.)

◆ **A nyomtatott és az elektronikus tartalom-szolgáltatás állami felügyelete.** Kínában a kiadóipar is teljesen nyitott, ezért kiadó- és nyomdaüzemek is lehetnek magánkézben. Vegyes vállalat formájában a külföldi vállalat is létrehozhat nyomdát, kiadóvállalatot, kivéve az, amelyet a kommunista hatalom politikailag a *barátságatlan* kategóriába sorol. Ami a bármely média (papír- vagy elektronikus kiadás, internet-forgalom stb.) formájában végzett tartalomszolgáltatást illeti, az kizárólag állami monopólium, ezért igen szigorú ellenőrzés alatt áll! A könyvkiadás menetrendjét az elhatározástól, a címmeghatározáson, a tartalomkialakításon és a kiadás lebonyolításáig bezárólag egy huszonhat oldalas utasítás, a *China Book Publishing Flowchart* írja elő. Kínában könyvet csak a Kínai Kommunista Párt, a kormányservek, a Nyomtatási és Kiadási Központi Adminisztráció, a Belügy, az Állambiztonsági Hivatal stb. jóváhagyása után lehet nyomtatni, megjelentetni. Az előírás tartalmazza a szabályok megszegésének várható törvényes következményeit is (www.cecc.gov/pages/virtualAcad/exp/bookflow.php). Szigorú előírások vonatkoznak az internet-használatra is: hétszáz városban *Internet-rendőrséget* állítottak fel és a *Kínai Nagy Tűzfalnak* nevezett rendszer kilenc átjárója felügyeli az ország internetre csatlakozását. A legfrissebb híreket és a legkorszerűbb technikát közvetítő globális keresőrobot – a Google – elérését Kína blokkolja. A kínai www.google.news már csak ellenőrzött, politikailag szűrt tartalmakat közvetít, így távol tartja a felhasználókat a „nemkívánatos” ismeretektől. Az inter-

netezés Kínában ezért lassan terjed. Folyamatosan szűrik az SMS-forgalmat, és még az online-játékokat is a hatóság ellenőrzi. Az országba bejuttatott könyvek és lapok, a Kínával folytatott internetes levelezés és közös kiadói tevékenység esetében tehát körültekintésre van szükség, ajánlatos ismerni és betartani a szabályokat!

(Olvasnivalók: A gyorsan fejlődő kínai kiadóipar, *China's Publishing Industry Developing Rapidly*: www.english.people.com.cn/english200010/03/print; Kínai kiadási adatok kormányzati összesítője, *China Publishing Data*: http://www1.cei.gov.cn/ce/e_report; A kínai újságkiadó ipar, *Chinese Newspaper Industry*: www.newspaperindustry.org; Az újságipar fejlődési trendjei, *PEIAC: The Developing Trends for Chinese Newspaper Industry*: www.google.com; Kiadás a kommunista Kínában, *Publishing in Communist China*: <http://collectedmiscellany.com/archives/000525.php>, továbbá: www.euromonitor.com/Books_and_Publishing_in_China; www.fn.hu/index.php?id=8&cid=99954 és www.ki.oszk.hu/adatbazisok/bibliografiai/targyi/kina.html; A kínai internetes kiadás új szabályai, *More on Regulating Internet Content - China and New Internet Publishing Rules*, illetve www.chineseupress.com.)

A KÍNAI NYOMDAIPAR

◆ **Iparszerkezet, vállalatok és technológiák.** Az állami ellenőrzés alatt álló Kínai Nyomda- és Nyomdaipari Eszkögyártó Ipari Egyesület (PEIAC) közlése szerint, az ország nyomdaipari és annak háttériparát jelentő, állami tulajdonú és magánkézben lévő üzemek darabszáma százhatvanháromezer feletti. Terjedelmét és létszámát tekintve ez háromszor több, mint az Egyesült Államokban, az éves dollárbevételük viszont kisebb (www.ondemandjournal.com). Az internetes források szerint, az iparban a tulajdonviszonyok megoszlása a következőképpen néz ki: magánkézben lévő vállalatok 40 százaléka, egyéb birtokviszonyú cégek 6 százalék, állami tulajdonban lévők 7 százalék, kollektív kezelésben lévő vállalatok 26,45 százalék, külföldiek által alapított cégek 2,3 százalék, korlátozott felelősségűek 18,25 százalék. A nyomdaiparban foglalkoztatottak száma meghaladja a négy-milliót.

Az alkalmazott technológiák közül a kínai nyomdaiparban a prepress ma még jórészt filmbázisú. Általában jellemző, hogy az üze-

mekben egyidejűleg és párhuzamosan léteznek a régi és a korszerű technika. Így az ország néhány területen a fejlett nyugati világhoz viszonyítva négy-öt éves lemaradásban van. A munkaerő alacsony költségei egyelőre megengedik ezt a luxust. A késedelemnek előnyei is vannak: a szerencsésebb üzemek, ha végül forrásokhoz jutnak, egyből a sokadik generációs, legkorszerűbb változatokat tudják megszerezni.

Külföldi cég Kínában csak egyetlen közös vállalatot létesíthet. Feltétel, hogy a hazai cég az üzlet legalább 51 százalékát birtokolja, és hogy csak négy-öt év elteltével jogosult átvenni a nyugati partner cég fejlett technológiáját. Ez fékező hatású, és azzal a következménnyel járhat, hogy a technológia esetleg csak később kiderül hibáit a kínai fél – a saját kárára – kénytelen megismételni.

Az állam az általa politikailag „barátságatlannak” minősített cégek letelepedését nem engedélyezi. Az olyan csúcstechnológiát értékesítő, élenjáró világcégek, mint a Heidelberg, a Creo, az Agfa, a Kodak, az MAN Roland, a Fuji, a Screen és sokan mások a korlátozástól mentesek. Ezek áru- és szolgáltatáskínálatát a kínai internetes portálokon is megtalálhatjuk.

♦ **Papírfelhasználás.** Kína a világon a papír- és kartonfogyasztás tekintetében a második. Újság-, magazin-, időszakos kiadvány- és könyvgyártásra évente közel hárommillió tonna papírt fogyaszt. Annak ellenére, hogy megfelelő erdőállomány áll rendelkezésére, az utóbbi időben – erdő- és környezetvédelmi előírások miatt – egyre inkább papírimportra kényszerül.

♦ **Nyomdaipari gépgyártás- és eszközállítás.** A prepress-eszközök (digitális képekezelők, szkennerek, lemezlevilágítók stb.) terén Kína – egyelőre – nem állít elő világszínvonalú termékeket, ezért azokat külföldről szerzik be. Postpress-eszközök közül, főleg a kötészeti berendezések (hajtogató- és vágógépek stb.) terén, bőséges a hazai gyártású választék, erről a nemzetközi kiállítások tanúskodnak. A négyszáz üzemből álló nyomógépgyártó bázis azonban jelentős. A kínai nyomógépek gyakran az odaszármazott külföldi márkák határozott utánérései, amelyeket a nemzetközi kiállításokon jóformán csak a felirata különbözteti meg az eredeti márkától. Így ezeknek egyelőre nincs számottevő hatása a világszertei nyomógépgyártásra.

Az ipar által használt ofset nyomógépek többsége egy- és kétszínnyomó. A korszerű többszínnyomó gépeket külföldről szerzik be. A flexó-eljárás egyelőre Kínában nem terjed olyan ütemben, mint máshol. A mélynyomó eljárást széles körben használják, ezt részben a belföldi nyomdatermék-szerkezet magyarázza (sok a nagy példányszámú újság, a magazin, a dekorációs és a csomagolóanyag). Alkalmazott nyomtató-eljárások még a szita- és a magasnyomó eljárások is. A hazai nyomógépgyártás és -felhasználás Kínában ennek megfelelően alakul.

♦ **Ofsetlemezgyártás.** Tíz különböző típusú fényérzékeny lemezgyártmányuk van. Ezeket tekerces eljárással, évi százmillió feletti négyzetméter mennyiségben állítják elő belföldi és export célokra. A gyártókapacitás folyamatos növekedése évi 20 százalék feletti! Globálisan a szállítási költségek mérséklését a gyártó- és a felhasználó helyek közötti távolság csökkentésével (terjeszkedéssel) lehetne megoldani.

♦ **Ofset nyomókendő.** Tizenegy vállalat állít elő ilyen terméket, közel egymillió négyzetméter mennyiségben, amelynek a harmada légpárnás típus.

♦ **Nyomdafestékgyártás.** A huszonöt ezer főt foglalkoztató több mint négyszáz festékgyártó üzemből évi nyolcmillió tonna festéket állítanak elő, ami a világ festéktermelésének öt százaléka. Ebből a belföldi nyomdafesték-fogyasztás megközelíti a kétszáz ezer tonnát. A témakör minden fontosabb tudnivalója több nyelven is elérhető a www.mindbranch.com/listing/product/R212-101.html, illetve a www.mindbranch.co.kr/report internetes portálokon, beleértve a szintani, színkezelési, felhasználástechnológiai, alkalmazástechnológiai, nyomtathatósági, környezetvédelmi, a folyamatban lévő fejlesztési, az import- és a több kontinensre kiterjedő kínai festékexport termékválaszték adatokat is.

♦ **A szoftverhelyzet.** E téren főképpen a kínai *Founder Electronics* jár az élen, amely a pekingi egyetem szülötte. Először a 2002-es IpeX-kiállítás alkalmával lépett a világporondra a kommunikációs, digitális tartalomkezelő és JDF-alapú workflow-rendszerekkel, újságkiadási és kereskedelmi (akcidens) nyomtatási célú szoftve-

reivel, amelyekhez hatalmas digitális fontkészletek társulnak. A következő, ma már globálisan forgalmazott termékei világszínvonalúak, és versenyképesek a ma használatban lévőekkel (bár egyelőre még nem veszélyeztetik az Adobe- vagy Microsoft-termékek piacát).

- ◆ **EagleRIP** – Digitális rácsgenerátor szoftver számos eddig nem ismert rácsponthalakkal és pontelrendezéssel, beleértve a véletlen eloszlású (sztochasztikus) rácsrendszereket is. Több munka egyidejű kezelését teszi lehetővé.
- ◆ **EaglePROOF** – Az előbbi EagleRIP szoftvernek a Kodak színkezelő technológiával kombinált, az ICC-profilokat támogató változata, amelyet az Epson-, HP- és Encad inkjet-printerekkel történő proofkészítésre fejlesztettek ki. Új (2.5-ös) verziója *UCR* és *spot-color* kezelési funkciót is ellát, továbbá vezérli az egész nyomtatás közbeni festékekkezelést.
- ◆ **EagleBlaster** – Rácsra bontott TIFF-fájlok kezelésére és különféle fájl-kompressziós műveletek elvégzésére kifejlesztett, *ROOM (Rip Once Output Many)* funkciók eszköze, elsősorban nagy teljesítményű, gyors működésű szélesnyomatók üzemeltetésére.
- ◆ **ElecRoc** – Három dokumentumformátumot (JDF, XML, PDF) és az internetezést támogató nyitott, ún. *open architecture workflow*. A munkaleíró címkéket (*Job Ticket*) JDF-ben, a digitális oldalformátumokat pedig PDF-ben kezeli. A nyomdatermék tervezése pillanattól kezdve a gyártási folyamat (prepress, press és postpress) összes műveletét felügyeli.
- ◆ **Eflow** – Az EagleRIP és egy post-RIP impozíciós szoftver kombinációja, a nyomtatás-előkészítésben lévő munka szöveg- és ábraelrendezésének, kilövéseinek és hibamentességének biztosítására. Ismétlődő másolási (*Step-and-Repeat*) funkciót is ellát. A gyártás korábbi szakaszában kiszűri a PostScript- és a PDF-eredetű hibákat. Ideális eszköz óriás méretű poszterek előállításához. Könnyen illeszthető a meglévő workflow-típusokhoz.
- ◆ **FounderFIT** – Automatikus, minden fontos nyomdatermék-tervezési művelet elvégzésére alkalmas oldalkompozíciós megoldás. A nagyon sok termékinformációt tartalmazó termék- és alkatrész-katalógusok tervezésére, kivitelezésére, integrált szöveg, grafika és képfeldolgozó funkció ellátására fejlesztették ki, jelentős idő- és költségmegtakarítási szándékkal.

A felsorolt szoftvertermékek részletes leírása a www.founder.com.cn internetes portálon található.

- ◆ **Címke- és csomagolóanyag-nyomtatás.** Ezzel a témakörrel Kínában közel harmincezer vállalat foglalkozik, amin nem is lehet csodálkozni, már az is elég, ha ekkora ország cigarettá-, teacsomagoló- és dekoratívanyag-szükségletére gondolunk. Miközben az országban rendezett nemzetközi konferenciákon a világ a legkorszerűbb technológiákkal ismerkedhet, a kisebb kínai cégek többsége még nem rendelkezik a korszerű technológiák (CtP, direktlemez előállítású nyomógépekben, nagy sebességű ofset- és mélynyomó rotációs gépek, satellit rendszerű flexo nyomógépek stb.) beszerzéséhez szükséges anyagi fedezettel, sem pedig az e szakterületnek megfelelő szakértelmű dolgozókkal. A WTO-ba lépés következményeként a tarifák jó részét csökkenteni kellett, és mivel a csomagolóanyag-tervezés általában számítógépes (CAD), internet-bázisú, a digitális jogkezelés és az intelligens (RFID, diagnosztikus) címkehasználat ott is új típusú feladatokat jelent.

(Olvasnivalók: Tan Junjiao: A kínai csomagoló- és csomagolóanyag-nyomtató üzemek jelenlegi helyzete, *The Current Situation of Chinese Packaging and Printing Industries*: www.packaging.2456.com/eng/epub/details.asp; A sanghaji csomagolóipar: fejlesztések, beruházások és kilátások, *The Shanghai Packaging Industry: Developments, Investments and Outlooks*: www.export.gov.il/_Articles/)

- ◆ **Nyomdaipari fejlesztési irányok és célkitűzések.** Korábban a nyomdaipar a kínai írásjegyek eltérőségéből adódó problémákkal volt elfoglalva. Mivel ezek a nagy sebességű kínai számítógépes szövegkezeléssel megoldódnak, a fejlődési iránya mára semmiben nem különbözik a más országok nyomdaiparában tapasztalhatóaktól. Ezek főként a következő problémakörökkel kapcsolatosak: keresztmédiakiadás (*Cross Media Publishing*); a digitalizáció; a digitális távpróbanyomás és -nyomtatás; a digitális rendelésállomány kezelés [*Digital Asset Management, DAM*]; a nagy sebességű telekommunikációs módszerek (szélessávú átvitel) hasznosítása; az önköltségcsökkentést biztosító műszaki megoldások alkalmazása; az intelligens anyagok és

technológiák honosítása; a gyártási műveletek optimalizálása, újabb külföldi kereskedelmi partnerek szerzése, a tengeren túli befektetések és újabban pedig a digitális jogkezelés (DRM). Az ilyen célkitűzéseket bármely más állam nyomdaipara, nyomdaüzeme is magáénak vallhatja. A CtP Kínában még nem terjedt el a kívánatos mértékben. Tervek szerint a PostScript alapú képkezelésről a *Founder* fejlesztésű technológiákra térnek majd át. Műszaki fejlődésre kényszerítő körülmény, hogy az ország külföldi vegyes vállalatainak technológiai színvonala és az ott dolgozók szakértelme jóval fölötte áll a hazai cégekének. A nem technológiai vonatkozású problémák főként az ország területi megosztottságával és a különböző területek gazdasági fejlettségkülönbségével függenek össze. Mint már említettük, a területi és az etnikai megosztottság jelentős kiadói, nyomdaipari probléma, mert folyamatosan kell gondoskodni a huszonegy önálló írásformával, huszonnégy saját nyelvel rendelkező, ötvenhat kisebbség nyomdatech-nológiai ellátásáról is, a lapokat és könyveket beleértve, amelyek egy részét még a nagyobb világnyelveken is megjelenítetik. A reklámőrület Kínát is elérte, a kiadványokban túlteng a nyugati stílust majmoló hirdetés, ezért az ezernyi árucikk megfelelő reklámozásához a színes nyomdatechnológiának Kínában is alkalmazkodnia kellett.

A fő célkitűzés a világ vezető nyomdaipari és médiaerejévé válás, ez illeszkedik az ország világgazdasági terjeszkedési elképzeléseihez, amelyből a kiadói, dekorációs, címke- és csomagolóanyag-nyomtató ipar is jócskán részesedni kíván. A megoldás azonban nem egyszerű: a Világkereskedelmi Szervezetbe lépés az ország gazdaságát nyitottá tette, ami nem csak előny, általa az ipar egy új helyzetbe került, mert szembe kell néznie az országban megjelent erős belső konkurenciával és az erősödő világgazdasági hanyatlással is! A Kínában évente rendezett több mint ötezer kiállítás látogatóinak száma százmillió feletti! A nemzetközi vásárok és a műszaki-tudományos kísérőrendezvények szervezése is része az ország felemelkedését segítő céltudatos intézkedéseknek. Az iparfejlesztési elképzelések és a megvalósításukhoz szükséges anyagi források a korábban említett fő területeken (Sanghaj, Hongkong és Tajvan) eltérőek. Ez is rányomja a bélyegét a kínai nyomdaipar működésére, fejlődésére.

(Olvasnivalók: A kínai és ázsiai nyomdaipar, *Printing Industry of China and Asian Printing*, 1–2.; A kínai nyomdaipar jelenlegi helyzete és A mai kínai nyomdaipar, *Current Status of Printing Industry of Beijing/The present Chinese Printing Industry*: www.jagat.or.jp; <http://english.www.gov.tw/index>; Adatok a kínai vállalatokról, *China Firmdata*: www.industrystock.com; A kínai kiadói technológiák elemzése, *Analyzing Chinese Publishing Technologies*: www.seyboldreports.com; A nyomtatványigény változásai és az offshore nyomtatás, *A Sea Change in Print Buying*: www.booktechmag.com; Kína a komputerkorszakban, *China in the Computer Age*: www.atariarchives.org/deli/china_computer_age.php; A kínai ipar egy éve, *China Industry, Annual Report*: www.ceiceo/Exweb/2005Report/.)

A TERJESZKEDŐ KÍNA

Az alvó Kína felébredt, és úgy tűnik, megállíthatatlanul terjeszkedik a világgazdaságon. Ezt – természetesen – nem nézik jó szemmel azok a globalizációs érdekkörök, amelyek ugyanezt teszik, amikor bármely országba szemrebbenés nélkül betelepvedve felvásárolják, majd kíméletlenül megszüntetik az ottani gyártóbázisokat, hogy mások piacát megszerezzék maguknak. Egyes országok alulfizetett lakossága rákényszerül, hogy megvegye a piacrombolóan alacsony árú kínai termékeket, még akkor is, ha minőségük kifogásolható. Ez a kereskedelempolitika már tönkretette néhány ország textil- és cipőiparát. Az Európai Unió és az Egyesült Államok nemrég nagyon határozottan lépett fel Kína ellen, és az egyes árukategóriáktól függően tíz termék-kategóriában az évi 8–15,5 százalékos piacnövekedés lehetőségét hagyták jóvá (www.mkeh.hu). A jelek szerint, az érdekközösségek a nyílt szembenállás helyett inkább az értelmes kompromisszumra törekcszenek. A kínai vállalatok az antidömping-eljárások keretében ellenük lefolytatott perek hatvan százalékát elveszítik, ami rontja a terjeszkedési kedvüket és a nemzetközi megítélésüket.

A világgazdaságban leggyorsabban növekvő és rohamléptekkel felzárkózó Kína, európai jelenlétének biztosítását keresve, ápolja kapcsolatait Magyarországgal is. Tanulmányozza a „magyar modellt” („a kádári kommunizmusból a szocializmuson át az újkapitalizmusba történő átmenet módszereit”). Budapestet hídfőállásnak, ugródeszkának tekintve, innen kívánja meghódítani a környező államok piacait, már nemcsak beszállítóként, hanem önállóan. Az idei, júniusi

kiállításuk a budapesti BNV területén nemcsak Magyarországnak, hanem az egész kontinensnek szót! A terjeszkedés első lépései során jól ismert márkanamevekre, technológiai tudásra vagy éppen újabb nyersanyagforrásokra igyekeznek szert tenni. Nálunk – a nagy- és kiskereskedelem legalizálására – egyelőre két nagy üzletközpontot létesítettek: az *Asia Centert* és a *China Markt*ot. A becslések szerint, nálunk ma negyedmillió kínai állampolgár él, és minden második településen van kínai vállalkozás. Hazánkban a kínai lapok példányszáma már közelíti a százezret, de eredményes jelenlétet igazol az itteni kínai bank mérlege is. (Bővebbet Csorba József: A kínai magyar kapcsolatok – utánzás majomszokás?!; Budapest az EU Hongkongja; Sikeresen rajtolt a Bank of China: www.gondola.hu/cikk.) Kína tehát már itt van az országunkban!

Jelen pillanatban azt még nem lehet sejteni, hogy a hazai kiadó- és nyomdaipar ebben a folyamatban mikortól, milyen módon és mennyire lesz majd érintett, de azt tudni lehet, hogy ez sem a mi játszánk! Ezt is mások intézik, ez is velünk történik. Figyelni azért nem árt! Van olyan felfogás, amely szerint „ha valamit nem lehet megakadályozni, akkor legjobb annak az élére állni”. A rendszerváltó pártok esetében ez a stratégia bevált. A kínai terjeszkedés esetében talán nekünk is ezt kellene tennünk.

Arról, hogy Kína miképpen képzei el kiadóiparának külföldi terjeszkedését, bárki cikkek és tanulmányok egész sorát olvashatja! (Lásd például a *China to promote publishing industry to go abroad* című cikket a http://www2.chinadaily.com.cn/english/doc/2004-11/21/content_393445.htm internetes portálon, ahol a kínai kiadóiparral kapcsolatos fontosabb információk mellett mindjárt kommentárok is olvashatóak.)

A kínai terjeszkedés célja és forgatókönyve már jórész ismert, de további folyamat is nyomon követhető az internet segítségével [például a www.google.com keresőmaszkjába beírt *kínai terjeszkedés* (angolul: *Chinese expand*) beírásával] megjelenő cikkek alapján. Köztudott, hogy Kína a technikai fejlettsége révén ma már képes a világpiacon szereplésre és terjeszkedésre! Tudni kell azt is, hogy a céljai elérése érdekében *nyitott és hajlandó* többféle típusú kooperációra, céglétesítésre, közös vállalkozásra. Ha nem is tudjuk mindig pontosan, hogy a kedvesen mosolygó kínai éppen mire gondol, legalább meg kellene próbálnunk kideríteni, mi van a mosoly mögött!

Világszerte erősödő új keletű felismerés, hogy *a kínai kereskedelmi inváziót nem gátolni, és ellene nem védekezni kell, hanem Kínával összefogva, érdekegyeztetés alapján, vele közösen, kihasználni a globális terjeszkedésből származó előnyöket!*

A médiák által folyamatosan követett és ismertett eseményeken túlmutatóan azonban vannak más forgatókönyvek is, amelyek egyelőre kevésbé közismertek. Mértékadó szakértői források szerint ugyanis az alacsony árfolyamon tartott kínai nemzeti valuta, a mesterségesen és veszélyesen túlpörgetett gazdaság csúnya kátyúba vezethet. Az sem zárható ki, hogy Kína egyszer csak úgy dönt, hogy lerohanja a „szakadár tartományát”, Tajvan szigetét. Egy ilyen lépés nemcsak a saját gazdaságát tenné tönkre, hanem a távolkeleti régió, sőt az egész világ gazdaságára is tragikus hatással lenne. A pakliban ez is benne van! (<http://news.xinhuanet.com/english/2004-08/19>; www.sinobal.com)

KÍNA A VILÁGHÁLÓN

Nyomdaipari alap-, segédanyag-, termelő-, ellenőrzőeszköz-gyártó, szoftver-, workflow- és technológiafejlesztő vállalatok több nyelven elérhető adatbázisai

Kínai nyomdaipari világháló (*Chinese Graphic Arts Net*): www.cgan.com/english; huszonöt kínai adatbázis tematikus felsorolásban, termékcsoport, szolgáltatás és gyártó szerint: www.golden-lanterns.com/china-printing_resources.html; **Minden, ami Kínában készül:** www.made-in-china.com; **Piacutatás:** www.itrademark.com; www.Alibaba.com; **Bel- és világkereskedelem:** www.business.com; www.worldmarketresearch.com/map/cat/786_2.html; www.chinaexporter.com.cn; A Google-hoz hasonló, kiterjedt adatbázissal rendelkező, **papírtermék-, címke-, dekorációs, csomagolóanyag-nyomtatási és csomagolótechnikai keresőrobot:** www.chinapacknet.com/packyahoo/navigate/countries/cn (ennek globális keresőrobot-változata a www.packyahoo.com); **Nyomógépek** (*Chinese Printing Machines*): **Postpress katalógus:** www.friedl.net.com/0005-007.html; **Digitális és flexóeljárású címkenyomtatás:** www.1800miti.com/links/manufacturing/; **Szitanyomógépek:** www.skyhill.com.tw; **Kínai exportajánlatok elektronikus kereskedelmi hálózaton:** <http://ebusiness.cantonfair.org.cn>.

Felhívjuk internet-hozzáféréssel rendelkező olvasóink figyelmét az ismert Google keresőrobot új, továbbfejlesztett változata által kínált szolgáltatására (www.print.google.com), amely a könyvekbe is belelapozva keresi meg a kívánt információt!

Iparfelügyeleti, kutatási és oktatási intézmények

A nyomtatás és kiadás kínai állami felügyelete: www.gapp.gov.cn; Kínai Nyomda- és Nyomógép-ipari Egyesület: www.print.china.com; Kínai Nyomtatástechnikai Akadémia: www.comprint.com.cn/ecomprint; Kínai Nyomdaipari Kutató Intézet: www.ptri.org.tw; Kínai Csomagolástechnikai Kutató Intézet: www.cpta.org.cn.

Kínai–angol–magyar szótárak és nyelvkönyv az interneten www.grunwald.hu/kina/kina_szotar_hunchkie/teng.htm; www.megaport.hu/portal/in dex.php?cat=378; www.kina-nyelvoktatas.lap.hu/.

Szakkönyvek, könyvtárak, szakfolyóiratok

A Kínai Nemzeti Könyvtár könyvkülönlegességei: www.queenslibrary.org; A Hongkongi Virtuális Könyvtár könyvei, szakkikerei: www.asiawind.com; A kínai nyomda és kiadói ipar – Piackutatási tanulmány (*The Chinese Printing and Publishing Industry – Market Research*): www.npes.org/research/available.html; Szakkönyvek, szakfolyóiratok: www.rbookshop.com.

AKTUÁLIS NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEK

Az alábbi táblázatban felsorolt kelet-ázsiai kiállításokkal kapcsolatos rendezési, gyakoriság, hely- és időpont-információkat, a részletes tematikákat, kísérőrendezvények programjait és írásos anyagát, valamint a regisztrációs lehetőségeket mindenkor a www.eventseye.com/fairs/event_te125_4.html internetes portál közli.

Megnevezés	Tárgykör	Megrendezési hely
AD EXPO	Hirdetés és reklám	Guangzhou
AD TODAY	Bel- és kültéri reklám	Taipei
ALL IN PRINT CHINA	Nyomdatechnológia és termelőeszközök	Shanghai
ASIA PACK	Laminált film, fólia és alumínium csomagolóanyagok	Taipei
ASIA PRINT	Fotó, poszter, grafika, nyomtatás	Singapur
CHINA LABEL	Címkézés	Shanghai
CHINA PACKAGING EXHIBITION	Csomagolástechnikai szakkiallítás	Hongkong
CHINA PRINT	Nyomtatott média	Beijing
DIGITAL IMAGING SOUTH CHINA	Digitális képezés, nyomtatás, hirdetőeszközök	Guangzhou
EDUCATION WORLDWIDE	Szakoktatás, szakképzés	Bangalore (India)
LABELXPO ASIA	Címkék és címkézés	Shanghai
LABELXPO CHINA	Címkék és címkézés	Shanghai
PACKAGING EXPO	Hullámkarton csomagolóanyag nyomtatás	Guangzhou
PAPER PRINT ASIA	Papír csomagolóanyagok	Beijing
PRINTING EXPO	Nyomó- és feldolgozó gépek, nyomtatás	Guangzhou
PRINTING INK EXPO	Nyomófesték-gyártás és alkalmazástechnika	Guangzhou
PRINTING SCREEN PRINTING	Címke szitanyomás technológia	Guangzhou
PRINTING SOUTH CHINA	Prepress és nyomtatás. Szimpózium	Guangzhou
PRINT PACK ASIA	Nyomtatás, csomagolás, műanyag	Bangalore
SECURITY PRINTING CONFERENCE	Intelligens rádiófrekvenciás és funkcionális címkék, csomagolóeszközök	Shanghai
SINOBAL EXHIBITION	Flexibilis és hullámkarton csomagolás	On-line kiállítások! www.sinobal.com
SINOBAL INTERNATIONAL BOOKFAIR	Nemzetközi könyvkiállítás	Beijing
SINO-FLEXPACK	Flexibilis csomagolóanyag	Shanghai
SINO PAPERPRINT	Papírnyomtatás	Shanghai
TAIPEI PACK	Csomagolástechnika	Taipei
TIBE	Nemzetközi könyvkiállítás	Taipei